

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef Antoni
Nazwisko: Szaniawski
Miejsce urodzenia: Lwów
Data urodzenia: 04-10-1944
Imię ojca: Ignacy
Imię matki: Julia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Materiały ewidencyjne Biura „B” MSW z lat 1971-1974 zawierają m in. zapisy dot. Józefa Szaniawskiego. W latach 1971-1974 był on odnotowywany w kartotece Biura „B” MSW z powodu swoich kontaktów z cudzoziemcami.	Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.	
W dniu 26.01.1972 Józef Szaniawski został zarejestrowany przez Wydz. I Departamentu II MSW do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Naukowcy” (nr 32156). Powodem tej rejestracji i operacyjnej kontroli były „fakty kilkakrotnych spotkań Józefa Szaniawskiego z drugim sekretarzem ambasady USA w Warszawie”, które miały miejsce w latach 1970-1972. Zanotowano, iż „cechy konspiracji tych spotkań (samokontrola obu spotykających się)” nasuwały podejrzenia, że ww. przekazuje dyplomacie USA „informacje o charakterze politycznym”. Przeprowadzone czynności operacyjne oraz „rozmowy ostrzegawcze” nie potwierdziły jednak tych podejrzeń. Wobec powyższego odstąpiono od dalszych czynności. Dnia 21.05.1974 zakończono prowadzenie tej sprawy i 5.06.1974 jej materiały złożono w archiwum Biura „C” MSW pod sygn. 47972/II, a następnie zmikrofilmowano.	IPN BU 0204/329 (47972/II), IPN BU 01208/1243 (5790/2) mikrofilm.	

W dniu 16.01.1975 Józef Szaniawski został zarejestrowany przez Wydział I Departamentu II MSW do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Szaniec” (nr rej. 40475). Powód tej rejestracji i kontroli: „współpracownik PAP Józef Szaniawski, będąc w sierpniu 1974 w Berlinie Zachodnim, miał przekazać za materialnym wynagrodzeniem poufne informacje uzyskane podczas pracy w PAP”. Przekazane informacje miały dotyczyć "sytuacji na granicy ZSRR-CHRL oraz wojsk radzieckich i polskich". Odnotowano także, iż jednak "W toku prowadzenia sprawy nie stwierdzono, żeby materiały, do których miał dostęp J. Szaniawski oraz informacje w nich zawarte miały znaczenie dla obcych służb specjalnych". W związku z tym dnia 21.11.1975 zakończono prowadzenie tej sprawy i dn. 9.12.1975 jej materiały złożono w archiwum Biura „C” MSW pod sygn. 48872/II.

IPN BU 01208/2031 (48872/II).

W latach 1985-1986 Zarząd III Wojskowej Służby Wewnętrznej prowadził przeciwko Józefowi Szaniawskiemu Sprawę Operacyjnego Rozpoznania krypt. „Wulkan”. To rozpracowanie ww. miało na celu udowodnienie jego współpracy z obcymi służbami specjalnymi. W toku śledztwa stwierdzono, że J. Szaniawski "utrzymywał kontakty z przedstawicielami RWE oraz z wywiadem USA w Berlinie Zachodnim". Wg zapisów funkcjonariuszy WSW, miał on przekazywać poufne informacje dotyczące polityki i spraw wojskowych PRL. W związku z tym dnia 29.06.1985 na polecenie Naczelnej Prokuratury Wojskowej J. Szaniawski został "aresztowany pod zarzutem szpiegostwa". Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego z dnia 27.01.1986 został skazany na 8 lat więzienia, kary dodatkowe oraz przepadek mienia.

IPN BU 01304/970 (415 poz. 990).

Akta śledztwa i sprawy sądowej przeciwko Józefowi Szaniawskiemu zawierają m.in. zapisy, iż w dniu 21.06.1985 Naczelną Prokuraturę Wojskową wszczęła śledztwo przeciwko Józefowi Szaniawskiemu, wówczas pracownikowi PAP, na podstawie danych otrzymanych z Wojskowej Służby Wewnętrznej. Z tych danych wynikało, że ww. „od 1974 roku współpracuje z dywersyjną rozgłośnią RWE, a za jej pośrednictwem z wywiadem USA. W okresie współpracy przekazał temu wywiadowi szereg istotnych danych o sytuacji społeczno-politycznej kraju”. Dnia 29.06.1985 J. Szaniawski został zatrzymany i osadzony w więzieniu. W dniu 27.01.1986 Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego uznał J. Szaniawskiego winnym zarzucanych mu czynów i skazał go na 10 lat więzienia, pozbawienie praw publicznych i karę 100 tys. zł grzywny. Na skutek wniesionej rewizji, wyrok obniżono do 8 lat więzienia. Józef Szaniawski opuścił więzienie - w wyniku przemian politycznych w kraju - dopiero w końcu grudnia 1989. W roku 1990 został uniewinniony od stawianych mu zarzutów.

IPN BU 0874/14, t. 1-2, IPN BU 950/208-213 (So. 705/85, VPn.Śl.16/85, tom I-IV).

Akta rewizyjne dot. Józefa Szaniawskiego, skazanego dn. 27.01.1986 przez Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego na karę 10 lat więzienia za „szpiegostwo na rzecz wywiadu USA”, zawierają m.in. zapis, iż dnia 31.01.1986 adwokat oskarżonego wniósł rewizję od wyroku - argumentując ją „niewłaściwą oceną prawną kontaktów oskarżonego z RWE” dokonaną przez ww. Sąd. Dnia 18.04.1986 Sąd WOW po rozpatrzeniu rewizji częściowo złagodził wyrok wobec oskarżonego - zmniejszając go do 8 lat więzienia. J. Szaniawski opuścił więzienie w grudniu 1989 na skutek politycznych przemian w Polsce. W kwietniu 1990 minister sprawiedliwości i Prokurator Generalny zaskarżył cały wyrok przeciwko ww. Dnia 5.10.1990 Sąd Najwyższy Izby Wojskowej uwzględnił powyższą rewizję nadzwyczajną i uniewinnił Józefa Szaniawskiego od zarzucanych mu dawniej czynów.

IPN BU 0874/16.

Występuje - wraz z kilkudziesięcioma innymi osobami - w aktach Dep. II MSW z lat 1982-1989 zatytułowanych "Materiały operacyjne przechowywane poza teczkami operacyjnymi dotyczące agentów i osób współpracujących z obcymi służbami wywiadowczymi na terenie Polski". Akta te zawierają m.in. informacje dotyczące aresztowania i zatrzymania "agentów obcych służb wywiadowczych", wykazy osób podejrzanych, aresztowanych i skazanych za szpiegostwo w latach 1978-1989 i materiały dotyczące udaremnionych operacji szpiegowskich. W materiałach znajduje się "informacja dzienna" Departamentu II MSW z dnia 10.03.1986 dot. skazanego „za szpiegostwo” Józefa Szaniawskiego. Wynika z niej, że ww. w latach 1974-1985 będąc zatrudniony jako kontraktowy pracownik PAP przekazał pracownikom RWE, „w ocenie sądu kadrowym pracownikom CIA, różne własne opracowania na temat sytuacji społeczno-politycznej w Polsce, a za te swoje informacje otrzymywał wynagrodzenie". W związku z tym warszawski sąd wojskowy uznał, że przedstawione dowody należy zakwalifikować jako „czyn szpiegostwa” i skazał Józefa Szaniawskiego na 10 lat pozbawienia wolności (z art. 124 § 1 kk).

IPN BU 01549/14 (56466/II).

Akta penitencjarne Zakładu Karnego w Barczewie z lat 1986-1989 zawierają m.in. zapisy dot. Józefa Szaniawskiego - zarejestrowanego w tym więzieniu jako "osadzony".

IPN Bi 65/2011, IPN OI 52/2011.

Akta paszportowe dot. Józefa Szaniawskiego -
wytworzone w KS MO w latach 1967-1985 -
zawierają m.in. zapisy, iż ww. otrzymał "zastrzeżenie"
wyjazdów zagranicznych (nr Z-II-15/67) na okres
dwóch lat. Ten zakaz wydawania paszportu został
wniesiony dnia 4.03.1969 przez Departament II
MSW. W związku z powyższym, w roku 1970 Józef
Szaniawski otrzymał odmowę wydania paszportu na
wyjazd do USA. To zastrzeżenie anulowano dn.
11.05.1971. Z kolei w dniu 9.12.1974 Wydział I
Departamentu II MSW skierował pismo do Wydz.
Paszportowego KS MO, w którym prosił o
powiadomienie Departamentu II „o każdorazowym
złożeniu dokumentów związanych z zamierzonym
wyjazdem za granicę” przez Józefa Szaniawskiego.
Powyższe pismo anulowano dn. 2.06.1977. Akta
zawierają: kwestionariusze osobowe, podania Józefa
Szaniawskiego o przyznanie paszportu,
zaświadczenia, odwołania od decyzji odmownej,
urzędowe notatki i pisma Wydziału I Departamentu II
MSW.

IPN BU 728/10550 (EAGP 10550).